

A KSH jelenti: Gazdaság és társadalom, 2012. január–április

2012 első negyedében hazánk kiigazítás nélkül számított bruttó hazai terméke 0,7%-kal volt alacsonyabb, mint a tavalyi év ugyanezen időszakában. Az ipari termelés első négyhavi, változatlan áron számított bruttó kibocsátása 0,8%-kal maradt el az egy évvel korábbtól, az építőipar teljesítménye 9,3%-kal csökkent. A termékegyexport január–áprilisi euróértéke másfél százalékkal csökkent, a behozatalé változatlan maradt. A kiskereskedelmi forgalom volumene 0,4%-kal mérséklődött, a kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma 4,4%-kal nőtt a 2011. első négy havi szinthez képest.

A január–áprilisi időszakban a születések száma 5,2%-kal, a halálozásoké 1,8%-kal volt magasabb, mint 2011 azonos időszakában, április végén az ország becsült lélekszáma 9 millió 944 ezer fő volt, mintegy 14 ezerrel kevesebb az egy évvel azelőttinél. A február–áprilisi időszak átlagában a foglalkoztatottak száma 3 millió 776 ezer fő volt, 1,3%-kal több az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A foglalkoztatási arány 56,1%, a munkanélküliségi ráta pedig 11,6% volt. 2012 január–áprilisában a nettó átlagkereset 141 900 forintot tett ki, 1,1%-kal magasabb összeget, mint egy évvel korábban. Az első negyedév átlagában a reálkeresetek 3,5%-kal mérséklődtek. A január–májusi időszakban a fogyasztói árak 5,6%-kal magasabbak voltak, mint egy évvel korábban.

Nemzetközi és hazai gazdasági folyamatok

2012 első hónapjaiban javult a globális befektetői hangulat, a folyamatot azonban megállították a görög államadóssággal kapcsolatos márciusi kötvénycsere-program körüli bizonytalanságok, illetve a világgazdasági – elsősorban a kínai – növekedés kilátásai. A **globális konjunktúrára** 2012-ben is lendületvesztés lesz jellemző: a Nemzetközi Valutaalap legfrissebb előrejelzése szerint a 2011. évi 3,9%-os emelkedést követően a globális gazdaság 3,5%-kal fog bővülni. 2012 I. negyedévében a túlnyomórészt fejlett országokat tömörítő OECD egészére számított bruttó hazai termék 1,6%-kal¹ emelkedett az előző év azonos időszakához képest.

A súlyukat tekintve fontosabb nemzetgazdaságok közül az **Egyesült Államok** gazdasági teljesítménye 2012 I. negyedévében 2,0%-kal¹ bővült az előző év azonos időszakához képest. Az ázsiai térségben **Japán** gazdasági teljesítménye 2012 január–márciusában 2,7%-kal¹ emelkedett, amiben az alacsony bázis és a belső kereslet növekedése is szerepet játszott. Változatlanul magas, de lassuló dinamika jellemzi a **kínai gazdaságot**, az ország bruttó hazai terméke az I. negyedév során 8,1%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest.

2012 I. negyedévében az **Európai Unió (EU-27)** tagországainak együttes teljesítménye gyakorlatilag stagnált (+0,1%²) az egy évvel korábbi szinthez képest. Ezzel a GDP volumennövekedése már egy éve folyamatosan lassul. A legjelentősebb nemzetgazdaság, Németország továbbra is az uniós átlag felett, 1,2%-kal² bővült. Az eurózóna gazdasági teljesítménye viszont már nem mutatott növekedést (-0,1%²).

Két év után először csökkent **Magyarország bruttó hazai terméke**: 2012 I. negyedévében – az egy évvel korábbi 2,6%-os bővülés után – a gazdasági teljesítmény 0,7%-kal elmaradt az előző év azonos időszakától.

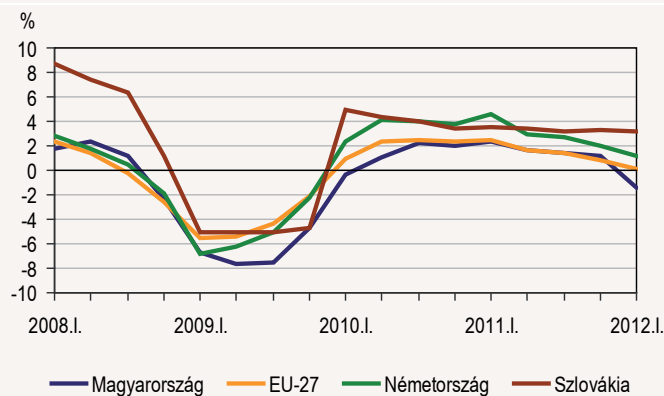
A KSH a GDP-adatok publikálásakor az elmúlt 16 évben a kiigazítás nélküli (nyers) adatot tekintette fő mutatónak, mivel ennek a részletettségére a legmélyebb. A nyers mutatót a szezonális lényegében nem torzítja, jelentős naptárhatás (a negyedévek között a munkanapok és az ünnepnapok számában, illetve a szökőnap tekintetében különbség lehet) is csak a szökőévvél összefüggésben lép fel. Az Eurostat a szezonálisan és naptárhatással kiigazított adatokat tekinti elsődlegesnek, mivel jobban alkalmazhatók, mint a nyers adatok, melyek esetében tagországonként eltérő a szezonális és a munkanapok hatása.

Az év első három hónapjában a nemzetközi összehasonlítások során alkalmazott, szezonálisan és naptárhatással kiigazított index szerint 1,4%-kal csökkent a gazdasági teljesítmény, ezzel az uniós rangsorban az utolsó harmadban helyezkedünk el. Az előző negyedévhez képest – szintén szezonálisan és naptárhatással kiigazított index alapján – az I. negyedévben 1,2%-kal esett vissza a magyar gazdaság.

1. ábra

A bruttó hazai termék volumenváltozása*

(az előző év azonos negyedévéhez képest)

*Szezonálisan és munkanaphatással kiigazított adatok.

Forrás: Eurostat.

A felhasználási oldalon az európai konjunktúra megtorpanása és a magas bázis ellenére a **külkereskedelem** 2012 I. negyedévében is pozitívan járult hozzá a gazdasági teljesítményhez, ugyanakkor csak mérsékelni tudta a belső fogyasztás okozta gazdasági visszaesés mértékét. 2012 I. negyedévében az export továbbra is lassuló ütemben emelkedett (1,9%), ugyanakkor két év után először mérséklődött az import (0,3%-kal) az előző év azonos időszakához képest. Utóbbi alakulásában meghatározó volt a szolgáltatásimport 7,1%-os visszaesése. (A szolgáltatásexport 1,1%-kal csökkent.) A külkereskedelmi forgalom döntő részét adó termék-külkereskedelemben a kivitel volumene 2,5, a behozatalé 0,8%-kal emelkedett. A romló cserearányok mellett a nemzetgazdaság külkereskedelmi forgalmában 532 milliárd forintot többlet keletkezett, ami a GDP 8,2%-át jelenti.

¹ Szezonálisan kiigazított.

² Szezonálisan és munkanaphatással kiigazított.

2012 január–márciusában a bruttó hazai termék közel 92%-át adó belföldi felhasználás 3,0%-kal esett vissza az előző év azonos időszakához képest. A belső kereslet hattizedét adó **háztartások fogyasztási kiadása** 2012 első három hónapjában 0,2%-kal mérséklődött az előző év első negyedéhez mérten. A nagy súlyú fogyasztási csoportok közül az élelmiszerek, valamint a szabadidős és kulturális szolgáltatások esetében emelkedett a volumen, a közlekedési, valamint a lakhatással kapcsolatos szolgáltatások terén viszont csökkenés következett be. A háztartások részére – a kormányzat és a háztartásokat segítő nonprofit intézmények által – adott természetbeni társadalmi juttatások volumene 2,4%-kal maradt el az egy évvel korábbtól. Összességében az ezen felhasználási tételekből álló **háztartások tényleges fogyasztása** 0,7%-kal lett kisebb.

A **közösségi fogyasztás** volumene – több mint egy évig tartó mérséklődés után – január–márciusban 1,0%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához viszonyítva. A háztartások tényleges fogyasztása és a közösségi fogyasztás együtteséből álló, a belső kereslet közel kilenctizedét kitevő **végző fogyasztás** 0,5%-kal csökkent.

A **bruttó állóeszköz-felhalmozás** volumenének zsugorodása 2012 I. negyedévében tovább folytatódott, mértéke 6,6% volt. A felhasználási tétel GDP-hez viszonyított aránya is csökkent: 12,6% volt, ez 1 százalékpontos mérséklődés a 2011. I. negyedévihez viszonyítva.

2012 I. negyedévében a bruttó állóeszköz-felhalmozás közel kilenctizedét adó **nemzetgazdasági beruházások** volumene 8,6%-kal csökkent az előző év azonos időszakához viszonyítva, ami az elmúlt két év legnagyobb mértékű visszaesése. A beruházásokon belül az építési beruházások 14, a gép- és berendezésberuházások 1,8%-kal csökkentek. A versenyszférában – a legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások adatai alapján – 10, a költségvetésben 20%-kal zsugorodott a beruházás nagysága. A **nemzetgazdasági ágak** többségére visszaesés volt jellemző. A legnagyobb beruházó nemzetgazdasági ágban, a feldolgozóiparban – az egy évvel ezelőtti kiemelkedő növekedés (38%) után – 0,7%-os mérséklődés következett be. Ennek ellenére az alágak több mint felénél volumennövekedés volt, egyes gépipari alágakban pedig nagymértékű bővülés történt. A másik két nagy súlyú ágban – némi mérsékeltebb ütemben – folytatódott a csökkenés: az ingatlanügyletek területén 9,3, a szállítás, raktározás esetében 0,8%-kal maradt el a bruttó hozzáadott érték volumene az előző év azonos időszakától. Jelentős visszaesés következett be számos kisebb súlyú ágban: az energiaiparban (67%), a bányászatban (53%), az oktatásban (47%), a művészet és szabadidőben (39%), illetve az egészségügyi szolgáltatások (29%) területén. Mindössze hét nemzetgazdasági ágban történt emelkedés, legnagyobb mértékű a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén (28%), illetve az árvízvédekezés következtében a közigazgatásban (22%).

2012 I. negyedévében a **készletek** állománya – folyó áron – 13 milliárd forinttal emelkedett, szemben az egy évvel ezelőtti 23 milliárd forintos csökkenéssel.

A **termelési oldalon** az egyes nemzetgazdasági ágak teljesítménye heterogén volt.

A **mezőgazdaság** bruttó hozzáadott értéke – az előző évi magas bázist követően – 2012 I. negyedévében 5,8%-kal csökkent.

Az év első három hónapjában az **ipar** teljesítménye 0,2%-kal mérséklődött, egyrészt a bázishatás, másrészt a visszafogottabb külső környezet miatt jelentős mértékben lassuló exportértékesítés következményeként. Az iparon belül az energiaipar visszaesését csak részben tudta ellensúlyozni a feldolgozóipar teljesítményének 0,3%-os növekedése. A feldolgozóiparon belül az egyre nagyobb súllyal rendelkező járműgyártás területén nagymértékű növekedés, a számítógépek, elektronikai és optikai termékek gyártásában jelentős visszaesés történt.

Az **építőiparban** folytatódott a csökkenő tendencia: 2012 I. negyedévében 11%-os volt a visszaesés az előző év azonos időszakához képest. A termelés mindkét építményfőcsoportban zsugorodott.

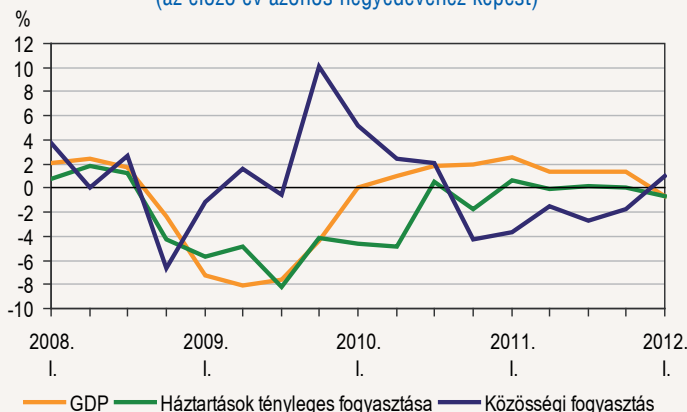
Az előző évi mérséklődést követően 2012 I. negyedévében stagnált a **szolgáltató szektor** teljesítménye. A legjelentősebb mértékben a **pénzügyi szolgáltatások** teljesítménye csökkent (2,5%), amiben meghatározó volt a bankok hitelezési képességének és hajlandóságának visszaesése. Kedvezőtlen hatással volt az egyes életbiztosítások lejárat előtti visszaváltása is, amik elsősorban a devizaalapú jelzáloghitelek végtörlesztésének forrását képezték.

A **szállítás, raktározás** nemzetgazdasági ág bruttó hozzáadott értéke 1,8%-kal csökkent. 2012 I. negyedéve során a nemzetgazdaság árutonnikilométerben kifejezett áruszállítási teljesítménye 3,0%-kal volt alacsonyabb az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A csökkenés legfontosabb tényezőjét az jelentette, hogy a – teljesítményből 15%-kal részesedő – belföldi közúti szállítás esetében több mint 20%-os visszaesés következett be. A helyközi személyszállítás első három havi utaskilométer-teljesítménye 3,8%-kal maradt el az egy évvel ezelőtől. A csökkenés szinte kizárólag a több mint egyharmadával kisebb teljesítményű repülőgépes közlekedésnek tulajdonítható, összefüggésben a Malév februári megszűnésével. (A Budapest Liszt Ferenc nemzetközi repülőtér utasforgalma ugyanezen időszakot tekintve mindössze 5%-kal csökkent, a magyar légi fuvarozókéhoz képest lényegesen kisebb mértékű visszaesés egyben azt jelzi, hogy a korábbi Malév utasokat túlnyomórészt külföldi légitársaságok vették át.) A helyi személyszállítást 2012 I. negyedéve során igénybe vevő utasok száma ugyanúgy 541 millió fő volt, mint egy évvel korábban. Az év első három hónapja során 25 600 személygépkocsit helyeztek első alkalommal forgalomba hazánkban, mintegy másfélszeresét az egy évvel korábbinak, a váltság által még nem érintett, 2008 I. negyedévi mennyiségnek ugyanakkor mindössze 55%-át.

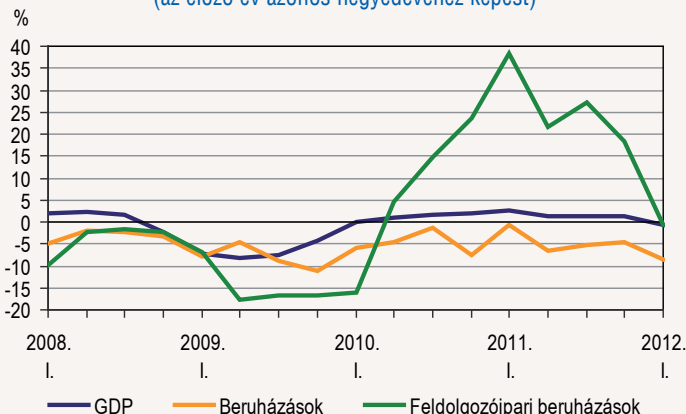
A szolgáltatási ágak közül mérséklődés következett be az **ingatlanügyletek** (0,8%) és a **művészet, szórakoztatás, szabadidő és egyéb szolgáltatás** területén (0,2%) is.

2. ábra

A GDP és a fogyasztás volumenváltozása
(az előző év azonos negyedévéhez képest)

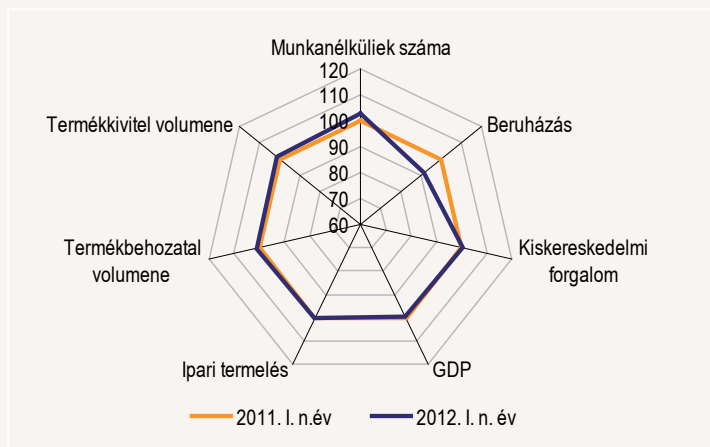
A GDP és a beruházás volumenváltozása
(az előző év azonos negyedévéhez képest)

A bruttó hozzáadott érték 5,6%-át előállító **információ és kommunikáció** területén folytatódott a növekedés: 2012 január–márciusában 3,0%-kal haladta meg a teljesítmény az egy évvel ezelőtti szintet. Ebben jelentős szerepe volt a távközlés és az információtechnológiai szolgáltatás növekedésének. A távközlési szektor bővüléséhez jelentősen hozzájárult a mobilinternet-előfizetések számának dinamikus emelkedése, a bekapcsolt vezetékes telefon fővonalak és a mobiltelefon-előfizetések száma ugyanakkor csökkent. Szintén nőtt a bruttó hozzáadott érték volumene a **kereskedelem, szállás-hely-szolgáltatás és vendéglátás** területén (0,3%), valamint a – jellemzően államilag finanszírozott – **közigazgatás, oktatás, egészségügyi, szociális ellátás** (0,7%), illetve a **szakmai, tudományos, műszaki és adminisztratív tevékenység** (0,3%) területén.

3. ábra

Fontosabb gazdasági jelzőszámok, 2012. I. negyedév (2011. I. negyedév = 100%)

Az **első négyhavi** (esetenként öthavi) adatok az I. negyedévre jellemző tendencia folytatódását jelzik.

A **hazai ipar** első négyhavi **bruttó kibocsátása** 0,8%-kal kevesebb volt, mint egy évvel korábban. A korábbi hónapokban egyre lassuló ipari export-növekedés áprilisban 3,4%-os csökkenésbe fordult, így az év első négy hónapjában 0,3%-os mérséklődés figyelhető meg. A belföldi értékesítés január–áprilisában 1,6%-kal csökkent.

A **feldolgozóipar** tizenhárom alága közül hétben nőtt a kibocsátás az első négy hónapban. A termelésből több mint kéttizeddel részesedő járműgyártás volumene 8,5%-kal haladta meg az előző év azonos időszakát. Az iparág motorjának a közúti jármű-gyártás bizonyult: itt 8,8%-kal nőtt a termelés volumene. Az ugyancsak jelentős súlyú számítógép, elektronikai, optikai termék gyártásában – nagyrészt a híradás-technikai berendezések és az elektronikus fogyasztási cikkek iránti kereslet visszaesése következtében – 14,9%-kal csökkent a termelés volumene. A feldolgozóipar harmadik legnagyobb alága az élelmiszeripar kibocsátása 6,8%-kal bővült az év első négy hónapjában, nagyrészt az exporteladások élénkülésének köszönhetően.

Az **egy főre jutó ipari termelés** – a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások körében – 2012 január–áprilisában 0,7%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest, ami a 0,8%-os termelés- és a 1,5%-os létszámcsökkenés együttes hatására következett be.

Áprilisban – a kiemelt feldolgozóipari ágazatokban – 5,9%-kal nagyobb volumenű **új rendelést** regisztráltak, mint egy évvel korábban. Ez kizárólag az új exportrendelések 7,4%-os növekedésének köszönhető, amit mérsékelte a belföldi új rendelések volumencsökkenése (3,6%). A **rendelésállomány** április végi szintje mindezzel együtt 29%-kal meghaladta az egy évvel ezelőtti.

Az **ipari termelői árak** az első négy hónapban átlagosan 6,9%-kal voltak magasabbak, mint egy évvel korábban. A belföldi értékesítés árai 7,4, az exportértékesítés árai 6,5%-kal emelkedtek. Ez utóbbi elsősorban a forint gyengülésének következménye. A belföldi értékesítésben a kocszgyártás,

kőolaj-feldolgozásban az év első négy hónapjában 28, a vegyi anyag, termék gyártásában 10,8%-kal voltak magasabbak az árak, mint egy évvel korábban. A feldolgozóipar belföldi értékesítéséből legnagyobb részesedéssel bíró élelmiszeripar árai 4,7%-kal emelkedtek.

Az **építőipar** január–áprilisi termelési volumene 9,3%-kal (ezen belül áprilisban 4,8%-kal) csökkent az egy évvel korábbihoz képest. Az építményfőcsoportok közül az épületek építése – többek között a lakásépítések folytatódásos visszaesése következtében – 11,6, az egyéb építmények építése 6,2%-kal maradt el 2011 azonos időszakához viszonyítva.

Az építőipari vállalkozások áprilisban 71, évkezdettől április végéig 44%-kal nagyobb volumenű **új szerződést** kötöttek az egy évvel ezelőtti alacsony bázishoz képest. Ennek ellenére az április végi **szerződésállomány** volumene 11,2%-kal elmaradt az egy évvel korábbtól.

A **kiskereskedelmi forgalom** év eleji bővülése megállt: áprilisban az eladások volumene 2,7%-kal csökkent, az év első négy hónapjában pedig 0,4%-os volt az elmaradás mértéke az előző év azonos időszakához képest. (A naptárhatástól megtisztított négyhavi adatok 0,7%-os mérséklődést mutatnak.) Az előző hónaphoz viszonyítva – a szezonális és naptárhatástól megtisztított index szerint – az áprilisi eladások 1,0%-kal csökkentek.

Az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelem eladásai január–áprilisban 0,8%-kal emelkedtek. A dinamika mérséklődésében a jelentős áremelkedés (élelmiszerek 5,1%, szeszes italok, dohányárúk 9,4%) mellett az is szerepet játszott, hogy idén a korai húsvét miatt a vásárlások egy része már márciusban lezajlott, így a tavalyi áprilisi magasabb bázishoz képest elmaradt az eladások volumene. A nem élelmiszertermékek áprilisi eladásai jelentősen visszaestek, az első négy hónap átlagában 0,6%-os forgalomcsökkenés következett be. A forgalom csekély hányadát adó iparcikk jellegű vegyes kiskereskedelmi eladások – elsősorban a tavalyi alacsony bázis miatt – január–áprilisban 6,7%-kal emelkedtek, s a textil-, ruházati és lábbeli-kereskedelmi forgalma is meghaladta (4,4%-kal) az egy évvel korábbit. A bútortermék-, műszaki- és kiskereskedelem eladásai viszont 4,7%-kal visszaestek. A gyógyszer-, gyógyászati termék-, illatszertermék-kereskedelmi forgalma 2,6%-kal csökkent, amiben szerepet játszottak a márciusban életbe lépett gyógyszerrendelésre és -kiadásra vonatkozó korlátozások. A járműüzemanyagok továbbra is jelentős, 18%-os drágulása mellett az üzemanyag-kiskereskedelem eladásai 3,0%-kal maradtak el az egy évvel korábbtól.

A kiskereskedelmen kívül számba vett **gépjármű- és járműalkatrész-kiskereskedelem** eladásai az előző évi alacsony bázishoz képest 2012 első négy hónapjában 2,3%-kal emelkedtek.

2012 első négy hónapjában 1,9 millió vendég 4,7 millió vendégéjszakát töltött el a **kereskedelmi szálláshelyeken**. A vendégek száma 2,7, a vendégéjszakáké 4,4%-kal nőtt az egy évvel ezelőtti szinthez képest. A vizsgált időszakban a külföldi vendég-forgalom alakult kedvezőbben: a vendégek száma 8,3%, a vendégéjszakáké 9,3%-kal bővült. A belföldi vendégek száma ugyanakkor 2,2%-kal csökkent, illetve a belföldi vendégek 0,8%-kal kevesebb vendégéjszakát töltöttek el 2011 azonos időszakához képest. A szálláshelyek bruttó árbevétele folyó áron 5,9%-kal emelkedett, ezen belül a legnagyobb tételt jelentő szállásdíjbevételek 8,5%-kal haladták meg az előző éviét, miközben a szálláshely-szolgáltatás árai 1,8%-kal lettek magasabbak.

2012 I. negyedévében a külföldi látogatók száma 6,6%-kal 8 millió főre, tartózkodási idejük 2,3%-kal 17 millió napra nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva. A látogatószám növekedése túlnyomórészt az egy napra érkezők bővülésében keresendő, a több napra látogatók 2,8%-kal érkeztek többen, mint 2011 első három hónapjában. A külföldiek átlagos tartózkodási ideje 2,2 napról 2,1 napra rövidült, ezen belül a több napra látogatók esetében a korábbi 5,9 nap 5,7-re csökkent. A **külföldre látogató magyarok** esetében a turisztikai, valamint a vásárlási célú utazások mutattak enyhe élénkülést (1,2, illetve 2,2%-os), míg a kiutazók száma összességében 0,3%-kal csökkent. A külföldön töltött idő 9 millió nap volt, 8,2%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. Az utasforgalmi szolgáltatások 229 milliárd forintot kitevő exportja egytizedével, a 110 milliárd forintos importja 1,1%-kal nőtt 2011 első negyedévéhez viszonyítva. Ezáltal a 119 milliárd

forintos aktívumot felmutató utasforgalmi egyenleg 20 milliárddal kedvezőbb lett egy év alatt.

A **külkereskedelmi termékforgalomban a 2012. január–áprilisi** időszakra vonatkozó **első becslés szerint** az export **euróértéke** 1,5%-kal csökkent, az importé nem változott az előző év azonos időszakához képest. A külkereskedelmi mérleg az első négy hónapot 2,1 milliárd eurós aktívummal zárta, ez 411 millió euróval kevesebb az egy évvel korábbinál.

2012 I. negyedévében a termékek kivitelének **volumene** 1,6, a behozatalé 0,9%-kal haladta meg az egy évvel korábbi szintet. Az időszakon belül az év első két hónapjában még a forgalom mindkét irányát volumenbővülés jellemezte, márciusban viszont mind a kivitel, mind a behozatal 1% körüli csökkenésbe váltott át. Az első három hónap átlagában az export **forintárszintje** 6,4, az importé 9,4%-kal haladta meg az egy évvel korábbi, így a cserearány 2,7%-kal romlott. A vizsgált időszakban a forint a főbb devizákhoz képest 9,6%-kal gyengült, ezen belül az euróhoz képest 8,9, a dollárhoz mérten 13,5% volt a leértékelődés mértéke.

2012 első öt hónapjában az államháztartás pénzforgalmi szemléletű, konszolidált **hiánya** (helyi önkormányzatok nélkül) – a Nemzetgazdasági Minisztérium előzetes adatai alapján – 344 milliárd forint volt, az egyenleg 380 milliárd forinttal javult a 2011. január–májusig képest. Az államháztartás 5,7 billió forintot kitevő bevétele 11%-kal magasabb az egy évvel korábbinál, a 6,0 billió forintra teljesülő kiadása pedig 2,9%-kal haladja meg a tavalyi év első öt hónapjára regisztrált értéket. Mindhárom alrendszer egyenlege javult, a legnagyobb mértékben, 223 milliárd forinttal a központi költségvetésé, amelynek hiánya 404 milliárd forintot tett ki a január–májusi időszak során. A társadalombiztosítási alapok egyenlege 152 milliárd forinttal vált kedvezőbbé, így a deficit 2 milliárd forintra mérséklődött. Az elkülönített állami pénzalapok esetében tavaly január–májusban 56 milliárd forintos, az idei év első öt hónapja során pedig 62 milliárd forintos szufficit alakult ki.

Társadalmi és jövedelmi folyamatok

Az alapvető **népmozgalmi** mutatók szerint 2012 első négy hónapjában az egy évvel korábbinál több születés és halálozás, illetve mérsékeltebb népességszökkenés volt megfigyelhető hazánkban. Az előzetes adatok szerint 2012. január–áprilisban 29 064 gyermek született, ez 5,2%-kal (1437 fővel) volt több az egy évvel korábbinál, eközben a születési arányszám 0,4 ezrelékponttal, 8,8 ezrelékre emelkedett. Az elhunytak 46 626 fő száma 1,8%-kal (835 fővel) meghaladta az előző évit. A halálozási arányszám 14,2 ezrelék volt, szemben a 2011. január–áprilisi 14,0 ezrelékkal. A csecsemőhalálozások aránya kissé mérséklődött, egy év alatt 5,6 ezrelékről 5,5 ezrelékre.

A természetes fogyás üteme valamelyest lassult, annak köszönhetően, hogy a születések száma nagyobb mértékben emelkedett, mint a halálozásoké. A természetes fogyás mértéke 17 562 fő volt, 602 fővel kevesebb, mint 2011 első négy hónapjában. Április végén a **népesség** becsült **lélekszáma** 9 millió 944 ezer fő volt.

2012. február–április időszakában a 15–64 éves népességen belül 48 ezer fővel dolgoztak többen, mint egy évvel korábban, ami a férfiak és a nők közel azonos mértékben javuló foglalkoztatási pozíciójának köszönhető. (A növekedés mértéke meghaladta a mintavételi hibahatárt.) A **foglalkoztatottak száma** átlagosan 3 millió 776 ezer fő volt, 1,3%-kal magasabb a 2011. február–áprilisinál, a **foglalkoztatási arány** 1,1 százalékponttal 56,1%-ra emelkedett. A munkaerőpiacon kis létszámban jelen lévő 15–24 éves fiatalok foglalkoztatottsága (17,5%) az egy évvel korábbihoz képest lényegében nem változott, miközben a legjobb munkavállalási korú 25–54 évesek (73,6%), illetve az idősebb, 55–64 évesek foglalkoztatottsága (35,9%) egyaránt nőtt.

A **munkanélküliek** 495 ezer fős **száma** – szintén a 15–64 évesek körében – 14 ezer fővel meghaladta a 2011. február–áprilist, a **munkanélküiségi ráta** 0,2 százalékpontos (mintavételi hibahatáron belüli) növekedés mellett 11,6% volt. A növekedésben a női munkanélküiség emelkedése játszott szerepet, a férfi munkanélküliek száma és aránya lényegében megegyezett az egy évvel korábbival. A 15–24 éves fiatalok munkanélküisége (27,3%) egy év alatt kissé emelkedett, a 25–54 éveseké (10,7%) gyakorlatilag stagnált. A munkanélküliek 45,7%-a egy éve vagy annál hosszabb ideje keresett állást, a munkanélküiség átlagos időtartama 17,8 hónapra mérséklődött.

Az intézményi munkaügyi statisztika legfrissebb létszámadatai szerint 2012 első négy hónapjában a nemzetgazdaság megfigyelt szervezeteinek³ körében az **alkalmazásban állók száma átlagosan 2 millió 639 ezer fő** volt, 15,5 ezerrel (0,6%-kal) kevesebb a 2011. január–áprilisinál. A visszaesés a teljes munkaidőben alkalmazásban állók 11 ezer fős, illetve a részmunkaidősök 4,5 ezer fős csökkenéséből adódott. A versenyszférában 1 millió 806 ezer fő állt alkalmazásban, 26,6 ezerrel kevesebb az egy évvel korábbinál. A költségvetés területén – a közfoglalkoztatás növekvő súlyának köszönhetően – nem folytatódott a korábbi időszakra jellemző csökkenés. Közfoglalkoztatás keretében az egy évvel korábbihoz képest 25,4 ezer fővel többen, átlagosan 65 ezren dolgoztak, akik döntően teljes munkaidőben, fizikai munkakörben, az egészségügy területén álltak alkalmazásban. Összességében a közszféra alkalmazottainak 729 ezer fős száma 8,9 ezerrel haladta meg az egy évvel korábbi. (A közfoglalkoztatottak nélküli adatok szerint a költségvetési intézményekben alkalmazottak száma 16 ezer fővel 664 ezerre mérséklődött.) A kisebb súlyú nonprofit szervezeteknél dolgozók száma 104 ezer főre emelkedett.

2012. január–áprilisban a teljes munkaidőben alkalmazásban állók átlagos **bruttó keresete** – a számviteli nyilvántartások alapján – 219 400 forint volt, nominálisan 3,9%-kal magasabb az egy évvel korábbinál. Az átlagos havi **nettó kereset összege**⁴ 141 900 forint volt, 1,1%-kal több a 2011. január–áprilisinál. A vállalkozásoknál 148 800 forint, a költségvetési szervezeteknél 127 000 forint, a nonprofit szférában 127 500 forint volt a kézhez kapott kereset összege. A versenyszférát 3,3, a megfigyelt nonprofit szervezeteket 2,3%-os keresetnövekedés jellemezte, a költségvetésben 4,2%-os mérséklődés volt megfigyelhető. (A közszféra átlagkeresetének dinamikáját a teljes munkaidős közfoglalkoztatottak létszámának 4,6-szeresére növekedése visszafogta, miközben a döntően az egészségügyet érintő garantált bérminimum változása élenkítette.) A közfoglalkoztatottak figyelmen kívül hagyásával a nettó keresetek a költségvetés területén stagnáltak. A költségvetési szférában és a nonprofit szervezeteknél a foglalkoztatottak bizonyos körének – az adó- és járulékváltozások ellentételezése céljából havonként – a keresetbe nem tartozó **kompensáció** kifizetésére kerül sor. Ez az intézkedés 2012. január–áprilisban a költségvetésben a teljes munkaidősök 57%-át, a nonprofit szférában több mint 8%-át érintette, összege pedig havi átlagban bruttó 10 500, illetve 10 300 forint volt.

2012 I. negyedévében a megfigyelési körben a teljes munkaidőben alkalmazásban állók keresetének **reálértéke**⁵ nemzetgazdasági szinten – a tavalyi magas bázishoz képest – 3,5%-kal csökkent 2011 I. negyedévéhez viszonyítva. A keresetek mérséklődése a nevelt gyermekek száma szerint differenciálódik, a legkisebb csökkenés a három és annál több gyermekes családok körében volt megfigyelhető, a legnagyobb pedig a gyermekelemek esetében.

Az alkalmazott modellszámítás eredménye szerint a családi kedvezményben nem részesülők havi nettó keresete átlagosan 27 500 forinttal volt alacsonyabb, mint a 3 vagy annál több gyermekeseké. Nemzetgazdasági szinten a nettó átlagkeresetek növekedési ütemét 0,3 százalékponttal emelte a családi kedvezmény becsült hatása.

³ A legalább 5 fős vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél és a megfigyelt nonprofit szervezeteknél.

⁴ A korábbi évek módszertanának megfelelően családi kedvezmény nélkül számított.

⁵ A személyi jövedelemadó-rendszer 2011. évi változása és elsősorban a családi adókedvezmény bevezetése miatt új számítási módszer alkalmazása vált szükségessé. A mikroszimulációs modellen alapuló módszertani fejlesztés lehetővé tette a nettó és a reálkeresetek alakulásának gyermekszám szerinti becslését, figyelembe véve a családi adókedvezmény hatását is.

1. tábla

A nettó- és a reálkereset alakulása a családi kedvezmény figyelembevételével, 2012. I. negyedév

Eltartott gyermekek száma	Nettó kereset	Nettó kereset	Reálkereset	Létszám megoszlása, %
	Ft/fő/hó	változása az előző év azonos időszakához képest, %		
Nincs eltartott gyermek	138 086	1,3	-4,0	49
1 gyermek	147 304	2,0	-3,4	25
2 gyermek	166 014	2,7	-2,8	20
3 vagy annál több gyermek	165 593	3,2	-2,2	6
Nemzetgazdaság összesen	147 617	1,9	-3,5	100

A **fogyasztói árak** éves emelkedése **májusban** – az áprilisi 5,7%-ról – 5,3%-ra lassult, elsősorban az üzemanyagok árának májusi csökkenése

miatt. Az első öt hónapban a fogyasztói árak 5,6%-kal haladták meg az előző év azonos időszakának szintjét. A korábbi éveknél magasabb inflációt – a forint gyengülése mellett – továbbra is nagymértékben az adóváltozások okozták: ezek hatását kiszűrve a drágulás január–májusban 3,5%-os volt. Az előző hónapoz viszonyítva az árak – idén először – gyenge mérséklődést (0,2%) mutattak.

2012 első öt hónapjában a legnagyobb mértékben, 10,2%-kal a szeszes italok, dohányárak drágultak, elsősorban a februári jövedékiadó-emelés miatt. Az egyéb cikkek, üzemanyagok árszínvonal is jelentősen, 8,5%-kal haladta meg az előző év azonos időszakit. Bár május folyamán a jármű-üzemanyagok ára az áprilisihoz képest 3,6%-kal mérséklődött, január–május átlagában így is mintegy 17%-kal került többbe az egy évvel korábbinál. A háztartási energia is átlagon felül, 7,0%-kal drágult, amit az év eleji hatósági energiaár-emelés erősített. Ezen belül a távfűtésért 11,4, a vezetékes gázért 7,1%-kal kellett többet fizetni. Elsősorban az előző évi magas bázis miatt az élelmiszerek áremelkedése 4,9%-ra lassult, ezen belül a liszt csaknem tizedével, az idényárak élelmiszerek 13,4%-kal kerültek kevesebbe. A sertés-, illetve marhahús viszont 10%-ot meghaladóan, a sertéssziszradék 29%-kal, a tojás pedig mintegy 40%-kal drágult. Az átlagnál kisebb mértékben – bár a tavalyi évhez képest erőteljesebben – emelkedett a szolgáltatások (4,2%) és a ruházati cikkek (3,0%) ára. Továbbra is csak a tartós fogyasztási cikkek piacán csökkent az árszínvonal (1,3%).

2. tábla

Összefoglaló adatok

(indexek az előző év azonos időszakának százalékában)

1.) 2012. január–április

Megnevezés	2011	2012.		
		január–március	április	január–április
Ipari indexek				
Termelés	105,4	99,9	96,9	99,2
Értékesítés belföldre	94,9	98,4	98,5	98,4
Értékesítés exportra	107,6	100,7	96,6	99,7
Létszám	103,4	98,7	98,2	98,5
Termelékenység	101,9	101,3	98,7	100,7
Építőipari termelés indexe	92,2	88,8	95,2	90,7
Mezőgazdasági értékesítés indexe	100,2	114,2	113,6	114,3
Kiskereskedelmi forgalom indexe	100,2	100,5	97,3	99,6
Behozatal értéke, millió euró	73 023	18 229 ^R	5 710	23 939
értékindexe	110,8	101,2 ^R	96,4	100,0
Kivitel értéke, millió euró	79 909	19 975 ^R	6 106	26 081
értékindexe	111,8	99,2 ^R	96,1	98,5
Árindexek				
Ipari termelői árak	104,2	106,8	107,1	106,9
Ipari belföldi értékesítési árak	106,2	107,6	107,0	107,4
Mezőgazdasági termelői árak	119,3	97,7	97,1	97,7
Behozatali forintárak	105,0	109,4
Kiviteli forintárak	102,9	106,4
Alkalmazásban állók létszáma, ezer fő	2 692	2 624	2 684	2 639
Index	99,6	99,3	99,6	99,4
Munkanélküliségi ráta ^{a)} , %	11,0	11,8	..	11,6 ^{b)}
Bruttó átlagkereset, ezer forint	213,1	219,2	220,0	219,4
nominális index	105,2	104,4	102,5	103,9
Nettó átlagkereset, ezer forint	141,1	141,8	142,2	141,9
nominális index	106,4	101,6	99,8	101,1

a) A 15–64 éves népességen belül.

b) 2012. február–április időszakában.

^R Revideált adat.

Összefoglaló adatok (folytatás)

(indexek az előző év azonos időszakának százalékában)

2.) 2012. január–május

Megnevezés	2011	2012.		
		január–április	május	január–május
Fogyasztóiár-index	103,9	105,6	105,3	105,6
Államháztartás egyenlege, milliárd forint	-1 734	-228	-116	-344
Ebből:				
központi költségvetés	-1 718	-271	-133	-404
társadalombiztosítási alapok	-83	-12	9	-2

További információk, adatok (linkek):[Táblák](#)**Elérhetőségek:**Tájékoztatási főosztály Elemző osztály
Freid Mónika főosztályvezető-helyettesMonika.Freid@ksh.hu

Telefon: (+36-1) 345-1296

[Információs szolgálat](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789

www.ksh.hu